

ALBOCÀSSER compleix 775 ANYS

Albocàsser va nèixer el 25 de gener de 1239. L'instrument que garanteix el naixement d'un poble és la seua Carta Pobra.

Les Cartes de Poblament

Les cartes de poblament podem considerar-les com les verdaderes partides de naixement dels nostres pobles.

Les terres, que els cristians conquisten als musulmans al llarg del primer terç del segle XIII, pràcticament queden abandonades pels seus antics pobladors i passen a pertanyer a nous senyors cristians que, en veure que aquestes terres els serveixen de ben poc si no estan poblades, busquen la manera de repoblar-les i ofereixen vertaders contractes amb aquesta finalitat, aquests contractes són els que coneixem com a cartes-pobles.

Els nous senyors cristians que reben vastes extensions de terres per la seua col·laboració en la conquesta, no seran, en general, ells en persona qui s'encarregaran de repoblar-les. Cediran espais territorials més menuts a cavallers de menys rang que es responsabilitzaran de repoblar-los. En el cas concret d'Albocàsser, Blasc d'Alagó, majordom del rei Jaume I, és qui rep les àmplies terres que pertanyien al castell de les Coves i, cedeix i reparteix aquestes terres entre diversos cavallers. Concretament les terres de l'actual municipi d'Albocàsser les cedeix al cavaller Joan de Brusca per tal que les repoblara. Podríem parlar doncs d'una subcontracta a dits cavallers de menys rang que seran, veritablement, els qui s'encarregaran de buscar els nous colons per repoblar aquestes terres.

Aquests cavallers es dirigiran a les terres del nord (Catalunya i Aragó), poblades per cristians vells, oferint-los, mitjançant les cartes de poblament, la possibilitat d'establir-se en unes noves terres amb unes condicions fiscals més favorables. Els colons que acceptaran aquesta proposta seran, probablement, els que estaven en pitjors condicions econòmiques i que apostaven, traslladant-se a aquestes terres, per un nou horitzó i unes noves perspectives per a les seues vides i les de les seues famílies. En el cas d'Albocàsser la procedència lleidatana dels nous colons queda plasmada pels seus cognoms i per l'entonació lingüística característica, una entonació que encara en l'actualitat presenta escasses diferències amb la de les terres del nord de Lleida.

Guiats pel propi cavaller o algun ajudant, els repobladors es traslladaran a aquestes noves terres on mitjançant les cartes-pobles se'ls atorgaran terres pròpies, franques i lliures amb l'obligació de pagar els impostos del delme i la primícia. Els senyors del territori, tant el principal com el subcontractat per fer la repoblació, es reservaran alguns monopolis (molí, forn, carnisseria, ferreria...), que hauran d'utilitzar els nous pobladors, i també terres.

Els nous pobladors una vegada rebudes les seues terres, bé per assignació o per sorteig, es disposaran ocupant tot el territori del que després serà el terme municipal. L'extensió de les terres rebudes sembla que no era gens arbitrària, estava ben clara l'extensió de l'espai necessari per a viure. De fet, quan més gran era el terreny per repoblar, més gran era el nombre de repobladors.

I, els repobladors i les seues famílies, una vegada instal·lats i assentats a les seues terres, en un lloc amb les condicions indispensables —aigua sobretot— i generalment bastant cèntric o almenys amb una certa equidistància a tots els nous pobladors en quant a temps, iniciaran la construcció de l'edifici del consell i de l'església, a més de delimitar el bovalar i altres zones d'aprofitament comú. D'aquesta manera assentaran les bases del que serà el nucli de la població que, amb el pas del temps, oferirà a tots els pobladors les funcions de

servei que hui anomenem terciàries i que, en aquells temps, estarien constituïdes bàsicament pel forn, la carnisseria, la ferreria, el molí i el mercat.

Poblacio del lloch d'Albocàsser

Nomus sit amicus presentibus atque futuris / De nos: duximus Salagone cum
hac presentis scriptura ppetuo saluum damus vobis Johanny de Brusca ad
populandum quandam hereditatem nostram que est in primis dicitur Luc
nas de auctoritate que hereditas dicitur Albocasser. Itaque populatus ibi us
bisam in simul pper ipsa loca cetera totas et dicta hereditas habet affonca
nonos de una parte Vallis tota et redit pillam Queda et duxit totum
cum illo plano de circulo et frastra vadit ferre ad eundem sicut qui venit de
duas sicut aque vertunt iterum Albocasser et p finem sicut qui vadit
ferre usque ad Couany et redit pillam baranellum sursum ad fraus de be
rach et p fraus fraus sicut aque vertit versus Albocasser redit ad Galles
totam et ibi diligit iterum cum fra sicut dicit affoncaiones pcellu
et duxit dicitur hereditatem de Albocasser p curiam sic damus vobis
Johanny de Brusca et Brusca populatores ibi habitantibus et aliquo tempore

hereditatis totum ab inicio de alio usque ad totam cum interioribus et exterioribus
cum montibus et montibus et planis et agris et ceteris et pasturis et venariis
et ad iudicacionibus et cum aquis et aqueductibus et lapidibus et ad omni
bus melioramentis que ibi fuerint et facere poterint aliquo modo et ali
qua ratione et ad omnia illa que dicit hereditatem pmet et pmet de
vent sicut dicit melis et plenus et bellus potest dicit et nullum et contra
et ad saluamentum et velleum unum et dicit successor. Itaque populatus ibi
ad bonos fides et consuetudines Cepausse et omnia supradicta ha
beatis pfranchise habere et quiete sine aliquo usu et foro et consuetudine et
p no teneantur; aliquid aliud debemus pmet facere nisi eo modo quod
tunc iudex et episcopus Cepausse dantes saluar denua fideliter sancte eccle
et pmet dicit pmet. Et salua tunc in omnia nostra nosque fideliter ten
nes tunc ad opus unum et nosque successor omnes fimos et molendinos qui
fuerint aliquo tempore supradicta hereditate in sup nos: b. de alagony p nos et
omnes successores nos pmet et quoniam in dei fide et legalitate nostra
vobis Johanny de Brusca et Brusca ipsorum et futurorum consensibus
fidelibus et legalibus vassallis nobis et nostris successoribus quod nos alio tempore
et manuteneamus in nostris bonis fons et usibus et consuetudinibus et quod atten
damus et compleremus et attendere et complere faciamus omnia supradicta et
singula sicut superius continetur. Et ne ppetuo donatio a nobis et nostris
successoribus non possit in posterum reuocari vobis Carta istam facimus si
nulli unquam ppendere inuimane confirmatam. Dicitur apud ayorellam dicitur
dicitur februario p manu bartholemy scriptoris. Stephanus blasy de alagone qui nra
dato nra Carta et lxxvij hanc Carta scriptis et sigillis apostis et
hoc scriptum fuit loco die Era tempore pnotatis.

Acto sunt Hugo rex hoc habentes et audientes archiepiscopus de liso alayre
et Johannes de doumpna rama et Allexe Justre de ayorella.

Albocàsser i Sant Pau

En aquell temps ja es celebrava, el 25 de gener, la festa de la Conversió de Sant Pau. El nou poble queda amb el patronatge de Sant Pau. No és estrany que les relacions amb Sant Pau s'estretiren amb la seua aparició als pastors i que s'edificara l'ermitori.

Conversió de Sant Pau, de V. Guilló, 1690

La Parròquia

Molt prompte hi havia ja la Parròquia de la Mare de Déu de l'Assumpció.

Mossén Josep Miralles diu que l'església dels Sants Joans va ser edificada fora dels murs del nou poble. Açò fa pensar que n'havien fet una altra dins del poble o que la van edificar molt prompte, no sabem quan.

Sabem que estava al mateix lloc que l'actual i que Jaume I va erigir la Parròquia amb l'advocació de Santa Maria de l'Assumpció. La confirmació de la Carta Pobla en 1242, fa pensar que Albocàsser era valorat i que s'anava fent gran. D'ahí l'erecció de la Parròquia. S'haguera pogut quedar en una capella al castell per a l'assistència espiritual de la gent.

El 3 d'octubre de l'any 1315 el Bisbe de Tortosa Francesc Paholac va visitar Albocàsser. Consta en les actes de la visita que el Rector —que era Garsias de Sena— residia personalment en la parròquia, que eren atesos espiritualment els malalts, que el temple parroquial s'usava únicament per als actes religiosos, que l'església tenia els servidors que li feien falta, que s'atenia la hospitalitat...

En 1360 està documentada ja dita església parroquial però no tenim imatges.

